

สีจิ้นผิง เล่าเรื่อง

习
近
平
讲
故
事

แปล : กมล กฤพานันท์
เขียน : กองวิพากษ์หนังสือพิมพ์ประชาชนรายวัน
เรียบเรียง : ปรีญาณี กองบุญมา / กฤตพร กิจติเจริญ

สีจิ้นผิง เล่าเรื่อง 习近平讲故事

แปล : กมล กฤษณันท์

เขียน : กองวิพากษ์หนังสือพิมพ์ประชาชนรายวัน

เรียบเรียง : ปรีญาณี กองบุญมา / กฤตพร กิจติเจริญ

คำนำสำนักพิมพ์

สำนักพิมพ์ทองเกษมรู้สึกเป็นเกียรติที่ได้รับโอกาสในการแปลและเรียบเรียงหนังสือ “สี่จีนผิงเล่าเรื่อง” เป็นภาษาไทย ซึ่ง “กองวิพากษ์หนังสือพิมพ์ประชาชนรายวัน” ของประเทศจีน ได้คัดสรรปาฐกถาและบทความของท่านสี่จีนผิงในวาระต่าง ๆ ที่ท่านได้เยี่ยมประชาชนในพื้นที่ให้โอวาทในที่ประชุม หรือในโอกาสการเยือนต่างประเทศ การเล่าเรื่องของท่านสี่จีนผิงมีความโดดเด่นด้วยปรัชญา แนวความคิด วาทะ คำคม สำนวน สุภาษิต และการเปรียบเทียบ ที่ได้รับการกลั่นกรองและตกลึก ทำให้ผู้อ่านเห็นถึงความลุ่มลึกของภูมิปัญญาจีน และการเข้าถึงจิตใจของมนุษย์ของผู้นำประเทศจีนท่านนี้

เป็นหนังสือที่ ... ยิ่งอ่าน ก็ยิ่งเข้าใจ ยิ่งทำความเข้าใจ ก็ยิ่งกระจ่างแจ้ง

ทุกเรื่องเล่าถ่ายทอดเป็นภาษาที่เข้าใจง่าย มีความกระชับ ใช้ภาษาที่เปี่ยมด้วยอรรถรส ซึ่งผู้อ่านจะได้รับอรรถประโยชน์อย่างยิ่งในการนำไปเป็นหลักคิด ประยุกต์ ปรับใช้ในการเรียน การทำงาน และการใช้ชีวิต เหมาะกับผู้อ่านทุกเพศทุกวัย ทุกสาขาอาชีพ เพราะเรื่องเล่าของท่านสี่จีนผิง ได้ถ่ายทอดความจริงที่แฝงไปด้วยปรัชญาแนวคิดที่มีประโยชน์ยิ่ง ทั้งยังกระตุ้นความคิดให้ผู้อ่านได้ใช้วิจารณญาณ คิด วิเคราะห์ แยกแยะ เมื่อได้อ่านแต่ละ “เรื่องเล่า” ความรู้สึกหนึ่งที่สามารถสัมผัสได้คือ ความจริงใจในการเล่าเรื่องของท่านสี่จีนผิง ทุกเรื่องเล่า ท่านสี่จีนผิงจะเน้นการเล่าเรื่องจากประสบการณ์ตรงที่ท่านได้มีโอกาสเข้าไปสัมผัส ปฏิบัติจริง แก้ปัญหาจริง แม้เรื่องราวในหนังสือเล่มนี้จะเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง การบริหารบ้านเมือง การบริหารประเทศ แต่หลายแนวคิดที่สอดแทรกอยู่ในทุกเรื่องเล่า เปรียบเสมือนกระจกที่สะท้อนให้ผู้อ่านนำมาเปรียบเทียบกับสถานการณ์รอบตัว และสามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

เรื่องราวที่ท่านสี่จีนผิงได้หยิบยกมาเล่า เป็นเรื่องเล่าที่ผสมผสานระหว่างอดีต ปัจจุบัน และอนาคต สะท้อนถึงอุปนิสัย ปณิธาน แนวคิด และหลักการบริหารประเทศที่ลุ่มลึก บุคคลที่ท่านได้กล่าวถึงในทุกเรื่องเล่า ล้วนมีตัวตนอยู่จริง ซึ่งเป็นตัวละครที่ทำให้ “สี่จีนผิงเล่าเรื่อง” เล่มนี้มีชีวิตชีวาและน่าติดตาม

กองบรรณาธิการ สำนักพิมพ์ทองเกษม

สะท้อนหลักการบริหารปกครองผ่านเรื่องเล่า

หยางเจินอู่ (杨振武)

ความเป็นนักเล่าเรื่องระดับชำนาญการ คือคุณสมบัติร่วมอย่างหนึ่งอันเป็นที่ประจักษ์ในบรรดานักปกครองและนักคิดทั้งในอดีตและปัจจุบัน ทั้งในประเทศจีนและต่างประเทศ และยังเป็นทักษะอันเหนือชั้นสำหรับผู้นำของพรรคคอมมิวนิสต์จีน ตั้งแต่ที่เหียนอาน (延安 Yan'an) ในพิธีปิดการประชุมสมัชชาใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์จีน ครั้งที่ 7 (วันที่ 11 มิถุนายน ปี 1945) ในเมืองเหียนอาน ท่านประธานเหมาเจ๋อตง (毛泽东) ได้เล่านิทานเรื่อง “ลุงเลาผู้ย้ายภูเขา” (愚公移山) ให้ที่ประชุมฟังว่า คุณลุงท่านหนึ่งผู้มีฉายา “ลุงเลา” (愚公 อวี้กง) เพียรขยันขุดดินทุกวันไม่ยอมหยุด จนเทพเจ้าบนสวรรค์รู้สึกประทับใจจึงส่งเหล่าเทวดาลงมาช่วยเหลือ ยกเอาภูเขาทั้งสองลูกที่ขวางอยู่หน้าบ้านเขาไปไว้ที่อื่น ... ท่านเหมาเจ๋อตงใช้นิทานเรื่องนี้เพื่ออุปมาอุปไมยว่า ขอเพียงพรรคคอมมิวนิสต์จีนยังคงยืนหยัดต่อสู้ต่อไป สักวันก็ย่อมทำให้เทพเจ้าฟ้าดินเกิดความซาบซึ้งประทับใจ และเทพเจ้าฟ้าดินในที่นี้ก็มีใครอื่นใด แต่คือมวลมหาประชาชนทั่วประเทศจีนนั่นเอง พวกเขาจะมาช่วยขุดรากถอนโคนภูเขาใหญ่สองลูก ซึ่งก็คือจักรวรรดินิยมและศักดินานิยม

ท่านสีจิ้นผิง (习近平) เลขาธิการใหญ่คณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์จีน ก็เป็นนักเล่าเรื่องที่ยอดเยี่ยมท่านหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นเนื่องในโอกาสแสดงปาฐกถาในที่ประชุมหรือการพูดคุยในระหว่างการเยี่ยมสำรวจพื้นที่ รวมถึงการแสดงสุนทรพจน์ในการเดินทางไปเยือนต่างประเทศ หรือนิพนธ์บทความเพื่อตีพิมพ์ลงในสื่อหนังสือพิมพ์วารสารต่าง ๆ ท่านมีความสามารถในการยกเอาเรื่องราวต่าง ๆ มาถ่ายทอดความหมายที่ลึกซึ้งและสร้างแรงบันดาลใจ เรื่องราวต่าง ๆ ที่ท่านนำเสนอขึ้น มักจะมีประเด็นรายละเอียดที่โดดเด่นน่าดึงดูดใจ เข้าใจง่าย และแฝงด้วยคติอันลึกซึ้ง เต็มไปด้วย “ภูมิปัญญาจีน” และ “พลังแห่งประเทศจีน” ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาในการทำความเข้าใจจิตใจมนุษย์และมรดกทางปรัชญาที่ล้าลึกของท่านสีจิ้นผิงที่ได้กลายเป็นลักษณะอันโดดเด่นของรูปแบบความเป็นผู้นำของท่าน

หนึ่งเรื่องราวมีพลังมากกว่าเหตุผลมากมาย ในวันเยาวชนแห่งชาติประจำปี 2013 และ ปี 2014 (วันที่ 4 พฤษภาคม) ท่านสีจิ้นผิงได้พูดคุยกับผู้แทนเยาวชนรุ่นใหม่ ท่านเล่าว่าตนเอง เคยขึ้นเขาไปเลี้ยงแกะ ลงสู่ผืนนาปลูกข้าว ระหว่างนั้นยังคงมุ่งมั่นอ่านหนังสือ เดินเท้าไกล 30 ลี้ (ประมาณ 15 กิโลเมตร) เพื่อไปยืมหนังสือเล่มหนึ่งมาอ่าน ท่านใช้เรื่องราวเหล่านี้กระตุ้นเตือนให้เยาวชนหวงแหนเวลาอันมีค่า ใช้เวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดและหมั่นศึกษาหาความรู้ การบอกเล่าประสบการณ์จริงของตนเองในลักษณะนี้ สร้างแรงบันดาลใจได้มากกว่าการยก บุคคลอื่นที่มีชื่อเสียงในประวัติศาสตร์มาเป็นตัวอย่าง เพราะมีความชัดเจน มีพลังและดึงดูด

หนังสือพิมพ์ “ประชาชนรายวัน” (人民日报) ได้ตีพิมพ์บทบรรณาธิการเรื่อง “อรรถรสแห่งศรัทธา” โดยเล่าว่านายเฉินหวังเต้า (陈望道) ขณะที่ใจจดจ่อแปลหนังสือ “แถลงการณ์พรรคคอมมิวนิสต์” ของคาร์ล มาร์กซ์ และฟรีดริช เอ็งเงิลส์ (“The Communist Manifesto” by Karl Marx and Friedrich Engels) ท่านได้ดื่มน้ำหมึกโดยไม่รู้ตัวและยังนึกว่า กำลังกินน้ำตาลทรายแดง สะท้อนให้เห็นถึงความหอมหวานในจิตวิญญาณและความศรัทธา ท่านสีจิ้นผิงได้กล่าวถึงเรื่องนี้หลายครั้ง เพราะเป็นหนึ่งในเหตุการณ์น่าประทับใจยิ่งใน ประวัติศาสตร์ของพรรคคอมมิวนิสต์จีน ซึ่งสร้างแรงบันดาลใจให้สมาชิกพรรคทั้งหลายยึดมั่น ในอุดมการณ์ เข้มแข็งในความศรัทธา

วันที่ 27 มีนาคม ปี 2014 ท่านสีจิ้นผิงได้กล่าวสุนทรพจน์ในงานเฉลิมฉลองครบรอบ 50 ปี การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างจีนและฝรั่งเศสที่กรุงปารีสว่า “นับไปเลยน กล่าวไว้ว่า ประเทศจีนเปรียบเสมือนสิงโตที่หลับใหล เมื่อใดสิงโตตัวนี้ตื่นขึ้นมา ทัวทั้งโลกจะ สั่นสะเทือน ประเทศจีนหรือสิงโตตัวนี้ได้ตื่นขึ้นมาแล้ว แต่เป็นสิงโตที่มุ่งเน้นสันติภาพ เป็นมิตร และมีอารยธรรม” การเปรียบเปรยที่ตรงตรงและลุ่มลึกนี้ เป็นทั้งการโต้แย้งอย่างแยบยล ต่อประเด็น “ทฤษฎีภัยคุกคามจากจีน” และได้ส่งต่อคุณค่าแห่งความฝันของประเทศจีน ที่ต้องการสร้างสรรค์ประโยชน์สู่โลก

ที่กล่าวกันว่า “เล่าเรื่องได้ดี ใช้ความพยายามเพียงครึ่งเดียว ได้ผลลัพธ์เป็นสองเท่า” (讲好故事, 事半功倍) ซึ่งในวัฒนธรรมดั้งเดิมอันยอดเยี่ยมของประเทศจีนนั้น ไม่ว่าจะเป็น เรื่องราวนักปราชญ์นัรบรุษหรือตำนานพื้นบ้านที่เล่าขานสืบต่อกันมา ล้วนได้เรียงร้อยเป็น เรื่องราวต่าง ๆ ที่น่าประทับใจ เรื่องราวเหล่านี้ก้าวข้ามกาลเวลา คงความอมตะ และยังคงมีอิทธิพล ต่อทัศนคติและวิถีชีวิตของผู้คนรุ่นแล้วรุ่นเล่า การเล่าเรื่องสามารถสร้างแรงบันดาลใจได้อย่าง

ยิ่งใหญ่ เป็นเพราะเรื่องเล่าสามารถสร้างอารมณ์เชื่อมโยงระหว่างผู้บอกเล่ากับผู้รับฟังได้อย่างรวดเร็ว ให้ความคิดไปในทางเดียวกัน คงไม่มีหลักคิดเชิงนามธรรมใด ๆ ที่สามารถสร้างความน่าเชื่อถือได้มากกว่าการบอกเล่ารายละเอียดเรื่องราว และไม่มีเทคนิคการเล่าเรื่องใดที่จะสามารถสร้างความซาบซึ้งเข้าถึงจิตใจได้อย่างแท้จริงได้มากกว่าการใช้ความสัตย์จริงและอารมณ์ความรู้สึกที่แท้จริง

ชาวจีนโบราณกล่าวไว้ว่า “อักษรมิไว้สื่อสารหลักการ” (文以載道) ไม่ว่าจะอยู่ในประเทศหรืออยู่ต่างประเทศ ท่านสีจิ้นผิงมักจะนำเอาหลักการในประวัติศาสตร์วัฒนธรรมจีน สอดแทรกเข้าไปในเรื่องราวที่นำไปบรรยาย “หลักการ” ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปพัฒนาประเทศจีน และ “หลักการ” ของการมีส่วนร่วมของจีนในการบริหารการปกครองในระดับโลก รวมถึงการทำงานร่วมกับประเทศอื่น ๆ เพื่อร่วมสร้างสรรค์ประชาคมโลก ด้วยการอธิบายอย่างง่าย ๆ ให้ผู้ฟังเข้าใจถึงหลักการ ด้วยการโน้มน้าวใจทีละขั้น ๆ ให้ผู้ฟังตระหนักรู้ถึงหลักการภายในประเทศนั้น ท่านบอกเล่านโยบายของพรรคอย่างมีอรรถรสให้เข้าใจการรับฟัง ความคิดและจิตใจของประชาชน เพื่อสร้างฉันทามติเกี่ยวกับการปฏิรูปและพัฒนาให้ดีขึ้น ในต่างประเทศ ท่านได้สร้างหลักคิดใหม่ ขอบข่ายใหม่ และการแสดงออกใหม่ที่ผสมผสานประเทศจีนกับนานาประเทศ ที่ทำให้จุดแข็งในการพัฒนาและศักยภาพโดยรวมของประเทศจีนผันแปรเป็นจุดแข็งในการอธิบาย นี่คือสาเหตุที่การเล่าเรื่องของท่านสีจิ้นผิงนั้น จึงเปี่ยมด้วยเสน่ห์ชวนนึกคิดไตร่ตรองและสร้างความตระหนักรู้

อธิบายหลักการแห่งประวัติศาสตร์วัฒนธรรมจีนผ่านเรื่องราว ท่านมีความสามารถในการค้นหาประสบการณ์จากคลังข้อมูลประวัติศาสตร์ที่อุดมสมบูรณ์ ซึ่งเป็นรูปแบบสำคัญในการเป็นผู้นำทางการเมืองของท่านสีจิ้นผิง ท่านชี้ให้เห็นว่า “ประวัติศาสตร์เป็นที่มาของปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นประเทศใด ๆ สภาพที่มีในวันนี้ ล้วนเกิดจากเมื่อวาน เราจำเป็นต้องรู้ว่าประเทศเรานั้นมาจากไหน ถึงจะทำให้เราเรียนรู้เข้าใจได้ว่าเหตุใดประเทศนี้จึงเป็นเช่นนี้และไม่ใช่เช่นนั้น และจะทำให้เราเกิดความชัดเจนว่าอนาคตของประเทศนี้จะไปทางไหนและไม่ไปทางไหน” ท่านมักจะยกคำโบราณมาเปรียบเปรยปัจจุบัน โดยอ้างอิงนิทานสุภาษิต เทพนิยาย หรือเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ นำเอาประวัติศาสตร์มาสอดแทรกในเรื่องราวที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และหวังว่าผู้คนจะซึมซับความดีเหล่านี้ เพื่อนำมาขัดเกลาจิตใจของตน เป็นภูมิปัญญาและสารบำรุงให้เกิดผลงานที่ดีงาม ตัวอย่างเช่น “การสนทนายามค่ำที่อิงไถ” ของท่านสีจิ้นผิงและ

อดีตประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา บาร์ก โอบามา (Barack Obama) ที่ทำเนียบงหนานไห่ (คืนวันที่ 11 พฤศจิกายน ปี 2014) ท่านสีจิ้นผิงได้เล่าถึงเรื่องราวประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นบนเกาะอิงไถแห่งนี้ : ยोंงเต้คังซีแห่งราชวงศ์ชิงเคยศึกษาวิเคราะห์การแก้ไขสถานการณ์ความวุ่นวายภายในประเทศ และยุทธศาสตร์ยึดคืนเกาะไต้หวันที่นี่ ต่อมา เมื่อถึงยุคที่ปกครองโดยยोंงเต้กวังชวี ประเทศจีนเสื่อมโทรมหนัก พระองค์ทรงขับเคื่อนแผน “ปฏิรูปร้อยวัน” แต่สุดท้ายก็ล้มเหลว ยोंงเต้กวังชวีถูกพระราชชนนีซูสีไทเฮากักขังอยู่ในเกาะเล็ก ๆ แห่งนี้ เรื่องเล่านี้ทำให้ท่านโอบามาถึงกับอุทานว่า “ประวัติศาสตร์จีนกับอเมริกามีความคล้ายคลึงกัน การปฏิรูปมักเผชิญกับการต่อต้าน นี่เป็นกฎเกณฑ์ที่ไม่เคยเปลี่ยนแปลง เราจำเป็นต้องใช้พลังความกล้าหาญ” ท่านสีจิ้นผิงจึงสรุปว่า “การเข้าใจประวัติศาสตร์ของประเทศจีนสมัยใหม่นั้น สำคัญยิ่งต่อการเข้าใจในอุดมคติและแนวทางการก้าวไปข้างหน้าของประชาชนจีนในวันนี้”

อธิบายถึง “หลักการ” ของการปฏิรูปและการพัฒนาประเทศจีนผ่านเรื่องเล่า ตั้งแต่การประชุมสมัชชาใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์จีน ครั้งที่ 18 เป็นต้นมา (8 – 14 พฤศจิกายน ปี 2012) คณะกรรมการส่วนกลางของพรรคซึ่งมีท่านสีจิ้นผิงเป็นแกนนำได้กำหนดวิสัยทัศน์ใหม่ หลักคิดใหม่ และยุทธศาสตร์ใหม่ ในการบริหารการปกครองประเทศ ซึ่งการกล่าวปาฐกถาสำคัญต่าง ๆ ของท่านสีจิ้นผิงในฐานะเลขาธิการของพรรค เป็นการบ่งบอกถึงความจริงจังของวิสัยทัศน์ใหม่ หลักคิดใหม่ และยุทธศาสตร์ใหม่ของคณะกรรมการกลางพรรค ในการบริหารการปกครองประเทศ คำปราศรัยของท่านมักจะยกเอาเรื่องราวนิทานหรือตัวอย่างมาเปรียบเปรยและเทียบเคียงกับเหตุการณ์จริง เพื่อหลอมรวมจิตใจขึ้นเป็นฉันทามติ ไขข้อสงสัย สร้างความกระจ่างนำทฤษฎีที่เป็นนามธรรมถ่ายทอดออกมาในภาษาที่เข้าใจง่าย หลักเหตุผลที่ซับซ้อนก็ทำให้เข้าถึงได้ ยกตัวอย่างเช่น ท่านเล่าถึงประสบการณ์ของตนเองที่เคยว่ายน้ำในทะเลที่เมืองเซี่ยเหมิน (厦门) ในช่วงทศวรรษ 1980 มาเปรียบเปรยว่า การปฏิรูปก็เหมือนการว่ายน้ำ ต้องรู้สภาพน้ำก่อน เน้นเสริมโครงสร้างด้านบนและข้ามแม่น้ำด้วยวิธีคลำจับก้อนหินที่อยู่ใต้น้ำเพื่อกำหนดเส้นทาง ซึ่งล้วนเป็นวิธีการสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูป ใน “ความทรงจำจากหมู่บ้านเหลียงเจียเหอ” ทางตอนเหนือของมณฑลส่านซี ท่านได้แสดงถึงความรู้สึกผูกพันที่ท่านมีต่อประชาชนรากหญ้า พร้อมระบุว่า ในการขับเคลื่อนการปฏิรูปต้องไม่ลืมถิ่นฐานแรกเริ่ม “สำหรับเราซึ่งเป็นสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ ประชาชนก็คือพ่อแม่ผู้ซบเลี้ยงและให้เสื้อผ้าอาหาร เราต้องตระหนักถึงพันธกิจในการให้บริการแก่ประชาชนด้วยใจจริงอย่างสุดความสามารถเสมอ

ต้องสำนึกอยู่เสมอว่าเราคือข้าราชการของประชาชน ต้องใส่ใจเรื่องปากท้องชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนทุกเวลา”

ท่านยังได้ถ่ายทอดถึง “หลักการ” ทาง การทูตกับต่างประเทศของประชาชนชาติจีนที่ยิ่งใหญ่ผ่านเรื่องเล่า ในการกล่าวคำปราศรัยบนเวทีนานาชาติของท่านสีจิ้นผิงนั้น เรียบง่ายและอบอุ่น กระชับและลึกซึ้ง ท่วงท่าที่แจ่มใสเบิกบาน มีเสน่ห์เอกลักษณ์เฉพาะตัว ได้กลายเป็น “ตราสัญลักษณ์” บนเวทีการเมืองระดับสากล ความผืนใจ การร่วมมือกันอำนวยความสะดวกซึ่งกันและกัน แนวคิดที่ถูกต้องเกี่ยวกับความยุติธรรมและผลประโยชน์ เสมอภาค เที่ยงธรรม แนวคิดด้านความมั่นคงของเอเชีย ประชาคมร่วมอนาคตของมนุษยชาติ หนทางแห่งการพัฒนาอย่างสันติ ... แนวคิดทางการทูตที่เป็นเอกลักษณ์ของประชาชนชาติจีนที่ยิ่งใหญ่เหล่านี้ ได้ถูกถ่ายทอดในคำปราศรัยของท่านสีจิ้นผิงที่เล่าเรื่องราวต่าง ๆ อย่างน่าประทับใจ ทำให้เข้าใจได้ง่าย จำได้ง่าย เล่าต่อได้ง่าย และยอมรับได้ง่าย เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม ปี 2014 ท่านสีจิ้นผิงได้กล่าวสุนทรพจน์ในรัฐสภาแห่งชาติสาธารณรัฐประชาชนมองโกเลียว่า “ประเทศจีนยินดีที่จะเสนอโอกาสและพื้นที่ในการพัฒนาร่วมกันต่อประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งก็รวมถึงประเทศมองโกเลียด้วย และยินดีต้อนรับทุกคนเข้าสู่ขบวนรถไฟแห่งการพัฒนาของจีน จะขึ้นรถไฟสายด่วนก็ดี หรือจะติดรถไฟด้วยกันก็ดี เราล้วนยินดีต้อนรับ ดังคำกล่าวที่ว่า “คนเดียวเดินทางได้เร็ว แต่หากมีหลายคนร่วมเดินทางย่อมไปได้ไกลกว่า” (独行快，众行远) คำศัพท์ “ติดรถไฟด้วยกัน” (Car Pool) คำนี้ เดิมทีเป็นข้อโต้แย้งระหว่างประเทศเพื่อล้อเลียนและทำให้จีนเสียชื่อเสียง แต่ท่านสีจิ้นผิงได้นำคำนี้มาใช้ได้อย่างแยบยล ไม่เพียงแต่สามารถหักล้าง “ประเด็นความรับผิดชอบของประเทศจีน” อย่างมีอารมณ์ขันแล้ว แต่ยังถ่ายทอดแนวคิดร่วมมือกันอำนวยความสะดวกซึ่งกันและกัน ที่เป็นหลักการความสัมพันธ์ทางการทูตของประเทศจีน

มีนักปราชญ์กล่าวว่า ใครที่สามารถเล่าเรื่องได้เก่ง ย่อมโน้มน้าวใจผู้คนได้ดีและมีสิทธิที่จะพูด ทั้งในประวัติศาสตร์และปัจจุบันล้วนแสดงให้เห็นว่า ผู้นำการเมืองที่มีความรอบรู้ในประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของชาติอย่างลึกซึ้ง สังเกตเข้าใจถึงแนวโน้มอารยธรรมโลก มีความสามารถในการอธิบายถ่ายทอดแนวคิดการบริหารปกครองประเทศให้กับประชาชน และเพื่อนต่างชาติเข้าใจได้ง่าย ให้มหาชนยอมรับเห็นพ้อง จึงจะมีคุณสมบัติเป็นผู้บังคับทางสื่อที่ยอดเยี่ยม นำพาประเทศผ่านพ้นกระแสน้ำที่เชี่ยวกรากอันตราย เล่นไปสู่ปากฝั่งแห่งชัยชนะ

ย้อนมองไปในอดีตได้ไกลแค่ไหน ก็สามารถสัมผัสอนาคตได้ไกลเพียงนั้น ทฤษฎีนั้น
จัดขีดเหมือนคณิตศาสตร์ ในขณะที่เรื่องเล่านั้นเปี่ยมด้วยสีสัน ดังคำกล่าวที่ว่า “เมื่อรากฐานตั้งมั่นแล้ว
หลักการปกครองและหลักการครองตนจะปรากฏ” (本立而道生) การที่เราจัดพิมพ์หนังสือ
“สี่จีนผิงเล่าเรื่อง” เล่มนี้ หวังว่าผู้อ่านจะได้เรียนรู้ศิลปะการสร้างมติมหาชน เข้าใจในหลักการ
บริหารปกครองประเทศที่อยู่เบื้องหลังเรื่องเล่าเหล่านี้ และเล่าเรื่องประเทศจีนให้น่าสนใจยิ่งขึ้น
ร่วมกันประพันธ์สร้างสรรค์เรื่องเล่าจีนใหม่ ๆ ให้ตื่นตาตื่นใจต่อไป

จึงเรียบเรียงเพื่อเป็นบริบท

(ผู้เขียนคือประธานหนังสือพิมพ์ประชาชนรายวัน)

สารบัญ

บทนำ - สะท้อนหลักการบริหารปกครองผ่านเรื่องเล่า / หยางเจินอู๋ (杨振武)

บทสื่อสารภายในประเทศ

1. เรื่องเล่าความซื่อสัตย์สุจริต :

“ข้าราชการชาตซึ่งธรรมาภิบาล ครรลองการปกครองยอมเสื่อมถอย”

4 รู้ปฏิเสธทอง	003
เยียวยารักษาด้วยหลักธรรม	006
ด้านทุจริตต้องไม่มี “House of Cards”	009
หยาดเหงื่อของประชาชน	012
ฉ้อปา่องอำลาสนมอวีจี	015
แต่งตั้งครั้งที่สาม โค้งเหวค่านับ	018
อวสานในรุ่นสอง	021
เสียงแห่งการล่มสลายของชาติ	025
เผยจวีพุดประจบสอสุด แต่พุดตรงไปตรงมากับถ้ง	029

เบื่องบนปฏิบัติ เบื่องล่างเอาอย่าง	032
สามไม้หลอกลวง	036
แรงสนับสนุนจากประชาชน	040
คำถามของท่านหวงเหียนผย	043
ขจัดความทุกข์ยากของประชาชน	046
คนซื่อสัตย์ไม่พูดว่าตนเองยากจนเพียงใด คนขยันไม่บ่นว่าตนเองลำบากแค่ไหน	049

2. เรื่องเล่าอุปนิสัย :

“บำเพ็ญจิตใจประพัตินให้ดี จากนั้นจึงจะสามารถปกครองได้หล้า”

ผ้าห่มครึ่งผืน	053
ฮ่องเต้คังซีไม่รับถวายเห็ดหลินจือ	056
ผู้ทำงานการเมืองต้องบำเพ็ญตนให้ดีกว่าก่อน	059
ไมโลกลงในผลประโยชน์เฉพาะหน้า	063
ความรักอันยิ่งใหญ่ที่มีต่อโลกมนุษย์ของครูอาจารย์	066
ปณิธานของนักการเมือง	069
“น้ำตารินไหลราวสายฝนรดลงที่ต้นเจียวถง”	072
เงากายและสัมผัสเสียง	075

พลังแห่งความศรัทธา	078
“แม่ต้องขอข้าวกินก็ต้องช่วยชีวิตเขา”	081
“ผลงานแฝง” ของกู่เหวินซาง	084
คาร์ล มาร์กซ์ ผู้ยากจน เขียนหนังสือ “ว่าด้วยทุน” สำเร็จ	087
หยดน้ำกร่อนหิน	090
ผืนแผ่นดินจีนชุ่มไปด้วยเลือดร้อนระอุของพวกเขา	093

3. เรื่องเล่าปณิธานอันแรงกล้า :

“อยากเก่งต้องหมั่นศึกษาหาความรู้ อยากให้มิตคมก็ต้องขยันลับมีด”

“สู้งานเหมือนโคกระบือ”	097
“รักดีตอบแทนคุณแผ่นดิน”	101
เดินทาง 30 ลี้ เพื่อยืมหนังสือ	104
เหตุไฉนวิทยาการของจีนจึงล้ำหลัง	108
เวลาหายไปไหนหมด	112
เป็นวีรบุรุษตั้งแต่เยาว์วัย	115
กลุ่มเยาวชนปณิวัติ	119
ก้าวทันยุคสมัย	122

เรียนรู้เพื่อให้เกิดการคิดวิเคราะห์	125
ศึกษาบทประพันธ์ดั้งเดิมจนเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง	128
สำรวจพื้นที่อำเภอสนวน	131
คำจารึก 114 ตัวอักษร	134
อ่าน “แถลงการณ์พรรคคอมมิวนิสต์” 100 รอบ	137
3 ระดับขั้นของการศึกษาเรียนรู้	140
ไม่คิดลบ ไม่คอยทำ	143
คนเสเพลกลับใจ	146

4. เรื่องเล่าการบริหารปกครอง :

“ลงมือปฏิบัติจริงบ้านเมืองสงบสุข ดีแต่พูดบ้านเมืองไม่สงบสุข”

การบุกตลาดของโทรศัพท์มือถือแบรนด์จีน	149
เตรียมพร้อมรับมือความเสียหายเปรียบ	153
ปาฏิหาริย์ของประเทศจีน	157
8 เหตุการณ์ภัยพิบัติมลพิษระดับโลก	161
หลิวชิงฝิงตัวอยู่ในหมู่บ้านหวงผู้	164
“นายท่าน” มาแล้ว	167

ระบอบการปกครองที่สมบูรณ์ต้องใช้เวลา	171
กฎระเบียบต้องไม่เป็นเพียงกระดาษแผ่นหนึ่งที่ไม่มีผลบังคับใช้	174
ประเทศจีนในงานวรรณกรรม	177
พลาดโอกาสไป 200 ปี	180
คำทอดถอนใจของจางจื๊อตั้ง	183
แย่งกันสวม “หมวกแห่งความยากจน”	186
“คุณเป็นคนจีนใช่ไหม”	189
“ปรองดอง” ถึงจะ “เป็นปีกแผ่น”	192
สร้าง “ภูเขาสองลูก” ให้ตั้งาม	195
ทฤษฎีลากับม้า	198
โอรสสวรรค์พิทักษ์ประตูบ้านเมือง	201
ทฤษฎีถังไม้	205
ทฤษฎีมันเทศ	208
เพราะเหตุใดอาร์เจนตินาจึงเสียแชมป์	211
การเลือกใช้คนก็เหมือนกับการใช้เครื่องมือ	214
ซื้อกระดูกม้าด้วยเงิน 500 ตำลึงทอง	218
การเคารพผู้อาวุโสคือยอดคุณธรรม	221

บทวิเทศสัมพันธ์

1. เรื่องเล่ามิตรไมตรีระหว่างประชาชน :

“มิตรสัมพันธ์ระหว่างประเทศขึ้นอยู่กับความใกล้ชิดสนิทสนมระหว่างประชาชน”

“พี่น้องผู้ยิ่งใหญ่” 227

“กิ่งทองใบหยก” 231

100 ปี แห่ง “กรมพาณิชย์สัมพันธ์จีน” 234

ชาวเปรู 2 ท่าน ผู้เป็น “มิตรแท้ของประชาชนชาวจีน” 238

นักรบเสรีชนที่ร้องเพลงปฏิวัติจีน 242

กลุ่มคุณแม่ “ความรักแห่งแอฟริกา” 245

ไม่อาจลืมเลือนศาสตราจารย์แม็คเคอร์ราส 248

ชาวยุโรปหัวใจจีน 252

ร้านอาหารอาหรับในเมืองอู่ 255

ตามหามารดาที่กรุงศรีอยุธยา 258

“เลือดหมีแพนด้า” ที่มอบให้เพื่อนชาวจีน 261

รสชาติของการกวาดเหวี่ยงทอง 264

หริภันนีบนที่แอฟริกาของคู่รักชาวจีน 267

2. เรื่องเล่าความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ :

“บทบาทของจารีต ความสงบกลมกลืนเป็นสิ่งล้ำค่า”

มิตรภาพจีน - อิหร่านบนเส้นทางสายไหม	270
อนุสาวรีย์เต็งเสี่ยวผิง	274
“สู้ศึกกับปากีสถาน” มั่นปึกขนาดไหน	277
กลศาสตร์นิวตัน	281
แม่น้ำไหลลึกเพราะมีแหล่งต้นน้ำ	284
ทางรถไฟสายแทนซาเนีย - แซมเบีย ที่หล่อหลอมขึ้นจากมิตรภาพ	287
“กุญแจทอง” ที่เมืองมัสคาทินมอบให้	290

3. เรื่องเล่าการผสมผสานหลอมรวมวัฒนธรรม :

“สรรพสิ่งล้วนแตกต่างกัน คือธรรมชาติของสรรพสิ่ง”

ตุ่นน้อยจากสาธารณรัฐเช็ก	293
ประเทศจีนในสายตาของนักศึกษามหาวิทยาลัยสิงคโปร์	296
ตามหาเชกสเปียร์	299
สังค็อกเทล “โมฮิโต” ของเฮมิงเวย์ 1 แก้ว	303
ม้าขาวบรรทุกพระคัมภีร์กับการรอนแรมสู่ดินแดนตะวันตกของพระถังซัมจั๋ง	307

บ้านเกิดในประเทศจีนของรพินทรนาถ ฐากูร	311
เครื่องแก้วในวัดฝ่าเหมิน	315
ประวัติศาสตร์การแลกเปลี่ยนระหว่างจีนกับตะวันตกบนเส้นทางสายไหม	318
ซูซีโล ประพันธ์เพลง	322
ถนนหลวงเสียนซิงไห่	325

4. เรื่องเล่าจิตอาารมณ์แห่งประวัติศาสตร์ :

“แม่น้ำทางไกลนับหมื่นลี้ ยังคงเหมือนเพื่อนบ้าน”

เรือสมบัติของเจิ้งเหอที่สิงคโปร์	328
“เรื่องราวมิตรไมตรีสัมพันธ์อันดี” ระหว่างจีนกับสหรัฐอเมริกา	331
“ทหารต่างชาติกองทัพสาย 8” ในสงครามต่อต้านการรุกรานของญี่ปุ่น	334
บุตรสาวจอมพลในค่ายกักกัน	338
แสงแห่งมนุษยธรรมที่สาดส่องในความมืด	341
“วาสนาใบชาจีน” ของประเทศบราซิล	344

5. เรื่องเล่าจากประสบการณ์ส่วนตัว :

“ปณิธาน” ที่ไม่เคยเปลี่ยน

“ยอดความทรงจำแห่งนครทางโจว”	348
ความเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้านเหลียงเจียเหอ	352
สนทนายามค่ำ ณ เกาะอิงไถ	355
ฟ้าสีคราม APEC	358
ภูเขาภู่หลังในความทรงจำ	361

บทปิดท้าย - จงเป็น “นักเล่าเรื่อง” ที่ดีของประเทศจีน / หลูซินหนิง (卢新宁)

บทสื่อสารภายในประเทศ

1. เรื่องเล่าความซื่อสัตย์สุจริต :
“ข้าราชการขาดซึ่งธรรมาภิบาล ครรลองการปกครองยอมเสื่อมถอย”

4 รู้ปฏิเสธทอง

ในประวัติศาสตร์จีน ได้จารึกตำนานอันเลื่องลือไว้เรื่องหนึ่ง ในยุคราชวงศ์ฮั่นตะวันออก ชุนนางนามว่าหยางเจิน เคยดำรงตำแหน่งผู้ว่าเมืองจิงโจว ต่อมาถูกโยกไปดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตงไหหล ขณะที่เขาเดินทางไปรับตำแหน่งที่เมืองตงไหหล ได้ผ่านเขตอำเภอชางอี้ซึ่งมีนายอำเภอชื่อหวังมี ซึ่งเป็นข้าราชการที่ได้รับการเสนอชื่อจากหยางเจินแต่งตั้งให้เป็นนายอำเภอชางอี้เมื่อครั้งหยางเจินยังเป็นผู้ว่าการจิงโจว หวังมีได้ข่าวว่าหยางเจินผู้มีพระคุณจะเดินทางผ่านมาทางอำเภอ เพื่อเป็นการตอบแทนการสนับสนุนในอดีต หวังมีเดินทางไปพบหยางเจินเมื่อเปล่าในตอนกลางวัน ตกค่ำก็เตรียมทองคำสิบซั่งคิดจะมอบให้หยางเจิน หวังมีพูดว่า “เวลานี้ตึกตื้นมากแล้วไม่มีใครรู้” หยางเจินกลับตอบว่า “ฟ้ารู้ ดินรู้ ข้ารู้ ท่านรู้ พูดได้อย่างไรว่าไม่มีใครรู้?” เมื่อได้ยินเช่นนั้น หวังมีรู้สึกละอายใจอย่างยิ่ง หยางเจินเป็นข้าราชการที่ซื่อสัตย์สุจริตมาโดยตลอด มีเพื่อนเก่าและผู้อาวุโสแนะนำเขาให้ซื้อที่ดินไว้เป็นมรดกตกทอดให้ลูกหลาน หยางเจินกลับกล่าวว่า “ให้คนรุ่นหลังยกย่องพวกเขาว่าเป็นลูกหลานของข้าราชการที่ซื่อสัตย์สุจริต ฉันขอส่งมอบสิ่งนี้ให้แก่พวกเขา จะไม่ล้ำค่ายิ่งกว่าหรือ?” นี่ก็คือจิตสำนึก

*ปาฐกถาในการประชุมเต็มคณะครั้งที่ 7 ของคณะกรรมการสอวินัยส่วนกลางชุดที่ 18
(วันที่ 6 มกราคม ปี 2017)*

ขยายความ

ตั้งแต่โบราณกาล ประเทศจีนมีเรื่องเล่ามากมายของเจ้าหน้าที่ที่ซื่อสัตย์สุจริต ยกตัวอย่างเช่น เรื่อง “เขวอนปลาปฏิเสณินบน” ของหยางชวี (羊续) เรื่อง “ไม่โลกคือสมบัติ” ของจื่อห่าน (子罕) เรื่องข่งเฟิน ผู้ “อยู่ติดน้ำมันแต่ไม่ซับมาใช้” และเรื่องของเปาบุ้นจิ้น ผู้ “ไม่ติดมือกลับแม้แต่แท่น ฝนหมึกสักอัน” เป็นต้น เรื่องราวของหยางเจิน “4 รู้ปฏิเสทอง” และ “ลูกหลานของข้าราชการผู้ซื่อสัตย์สุจริต” ก็มีชื่อเสียงในประวัติศาสตร์เช่นกัน

หยางเจิน (杨震) ชื่อรองโปฉี (伯起) เป็นคนฮว่าอิน (华阴) มณฑลส่านซี (陕西) เป็นนักวิชาการที่มีชื่อเสียงในยุคราชวงศ์ฮั่นตะวันออก เข้ารับราชการเมื่ออายุ 50 ปี ทำหน้าที่อย่างซื่อสัตย์สุจริตและโปร่งใส รับราชการต่อเนื่องจนขึ้นถึงตำแหน่ง “ซานกง” (三公 ตำแหน่งระดับสูงใกล้เคียงฮ่องเต้) เรื่อง “4 รู้ปฏิเสทอง” ได้ถูกบันทึกครั้งแรกใน “โฮ่วฮั่นชู - หยางเจินจ้วน” (หนังสือยุคหลังราชวงศ์ฮั่น - ชีวิตประวัติหยางเจิน) ระบุว่า ตกตึกหวังมี (王密) หอบทองคำมามอบให้และพูดว่า “ตึกตื่นไม่มีใครรู้” แต่หยางเจินปฏิเสธอย่างเคร่งครัดว่า “ฟ้ารู้ ดินรู้ ข้ารู้ ท่านรู้ พูดว่าไม่มีใครรู้ได้อย่างไร?” หวังมี “กลับออกมาด้วยความละอายใจ” “โฮ่วฮั่นชู” (后汉书) ยังมีบันทึกอีกว่า “หยางเจินมีนิสัยซื่อสัตย์สุจริต ไม่คุยส่วนตัว ลูกหลานของเขามักกินผักและไปไหนมาไหนก็ใช้การเดิน มีผู้อาวุโสแนะนำให้ทำธุรกิจการค้าไว้เป็นมรดกตกทอด แต่หยางเจินปฏิเสธที่จะทำเช่นนั้น โดยกล่าวว่า “เพื่อให้คนรุ่นหลังเป็นที่รู้จักในฐานะลูกหลานของข้าราชการที่ซื่อสัตย์สุจริต ข้าส่งมอบสิ่งนี้ จะไม่ล้ำค่ายิ่งกว่าหรือ?”

เพราะเรื่อง “4 รู้ปฏิเสทอง” คนรุ่นหลังจึงเรียกหยางเจินว่า “หยางสี่จื่อ” “杨四知” (หยาง 4 รู้) “สี่จื่อไท่โส่ว” (四知太守 ผู้ว่า 4 รู้) หรือ “สี่จื่อเซียนเซิง” (四知先生 บุรุษ 4 รู้) ต่อมาเมื่อถึงยุคราชวงศ์หมิง ที่ด้านหลังประตูจวนผู้ว่าเมืองไหลโจวได้มีการตั้งศาลเจ้าหยางกง และหอ 4 รู้ และในยุคราชวงศ์ถังนักกวี “หูเจิง” (胡曾) ได้แต่งบทกลอน “หยงสี่จื่อ - กวนซี” (咏史诗·关西) ยกย่องหยางเจินไว้ว่า “วิญญาณหยางเจินลงเขาเป่ย์หมาง ร่องรอยกวนซีรกร้าง เจียบเหงา ชื่อเสียงตำนาน 4 รู้คงอยู่สืบสาน เคียงคู่ฟ้าดินชั่วกาลนาน”

หยางเจินไม่เพียงแต่รักษาความซื่อสัตย์สุจริตของตนเอง แต่ยังกล้าที่จะยืนขึ้นเพื่อวิพากษ์วิจารณ์ความชั่วร้ายของข้าราชการ เมื่อพูดถึงพระญาติของฮ่องเต้ เขายังกล้าที่จะพูดอย่างตรงไปตรงมา ตัวอย่างเช่น เมื่อเกิงเป่า (耿宝) ซึ่งเป็นลุงของฮ่องเต้ฮั่นอัน (汉安帝) และเหียนเสียน (阎显) ซึ่งเป็นพี่ชายของฮองเฮา ได้แนะนำให้ญาติและเพื่อนของพวกเขาให้มารับราชการ หยางเจินรู้ว่าคนเหล่านี้ทั้งสามไม่มีความสามารถและไม่มีความดี จึงปฏิเสธอย่างเด็ดขาด

ลักษณะนิสัยและการอบรมปลูกฝังครอบครัวดังกล่าวได้กลายเป็นของขวัญที่ดีที่สุดสำหรับลูกหลาน ตามบันทึกทางประวัติศาสตร์ ทายาทรุ่นหลังของหยางเจิ้นล้วนมีความใสสะอาด และมีการอบรมปลูกฝังครอบครัวให้ซื่อสัตย์สุจริต ลูกชายของเขา หยางปิง (杨秉) ช่วงแรกอาศัยอยู่อย่างสันโดษ สอนหนังสือในหมู่บ้านและเข้ารับราชการเมื่ออายุได้ 40 ปี มีคุณลักษณะคล้ายบิดา ผู้ได้บังคับบัญชาแก่บางคนให้เงินหลายล้านแก่กันและกัน เขาปิดประตูไม่รับ ด้วยยึดมั่นในความสัตย์ซื่อ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด หยางชื้อ (杨赐) ลูกชายของหยางปิง หยางฉี (杨奇) และหยางเปียว (杨彪) เหลนชายของหยางเจิ้น ทุกคนล้วนมีความซื่อสัตย์สุจริตเหมือนบรรพบุรุษ การอบรมปลูกฝังครอบครัวของหยางเจิ้นในเรื่อง “ลูกหลานของข้าราชการผู้ซื่อสัตย์สุจริต” ได้รับการสืบทอดมาหลายยุคหลายสมัย

ในที่ประชุมเต็มคณะครั้งที่ 7 ของคณะกรรมการสอบวินัยส่วนกลางชุดที่ 18 ท่านสีจิ้นผิงได้เน้นย้ำว่า “ผู้นำของพรรคต้องพูดเรื่องจิตสำนึก มีจิตสำนึก เมื่อมีจิตสำนึกแล้ว จิตสำนึกที่สูงมากขึ้นจะสามารถเห็นพฤติกรรมที่ถูกต้องของตนเอง” ท่านได้ยกเอาเรื่อง “4 รู้ปฏิเสธทอง” ของหยางเจิ้นที่ส่งมอบความซื่อสัตย์สุจริตไว้เป็นมรดกให้ลูกหลาน เพื่ออธิบายว่าจิตสำนึกนั้นมีความสำคัญอย่างไรต่อการวางตัวปฏิบัติตน การประกอบอาชีพ การรังสรรค์ถ้อยคำ และการสร้างคุณธรรม เมื่อมีจิตสำนึกจึงสามารถแยกแยะผิดชอบชั่วดี แยกแยะอะไรคือส่วนรวมและส่วนตัว การมีจิตสำนึกยังสามารถบ่มเพาะคุณธรรมให้ตั้งมั่น ต่อต้านสิ่งชั่วร้าย จิตสำนึกยังเป็น “มาตรฐาน” การทดสอบคุณภาพความคิดของคน ๆ หนึ่ง เมื่อต้องเลือกระหว่างผลประโยชน์ส่วนรวมกับส่วนตัว คุณธรรมกับผลประโยชน์ ความถูกต้องและความไม่ถูกต้อง ความขัดแย้งระหว่างความสุขกับความทุกข์ จะเลือกอย่างหน้าหรืออย่างหลัง ขึ้นอยู่กับ “จิตสำนึก”

เยียวยารักษาด้วยหลักธรรม

ในบทประพันธ์ “ชีฟา” ของกวีเหมยเฉิงแห่งราชวงศ์ฮั่นตะวันตก ได้เล่าเรื่องหนึ่งที่ชวนให้ขบคิด เจ้าชายแห่งแคว้นฉู่ทรงมีอาการประชวร อยู่เคอวินจฉยอาการแล้วเห็นว่า สาเหตุเกิดจากจิตใจเชิงซึม ใบสั่งยาที่มอบให้ก็คือการศึกษาค้นคว้า “การเยียวยารักษาด้วยหลักธรรม” ใช้หลักคุณธรรมต่าง ๆ ในการ บำรุงรักษาร่างกายตนเอง จากนั้น “จะเริ่มเห็นพลังหยางอยู่ระหว่างหัวคิ้ว” (阳气见于眉宇之间) ในที่สุด “อาการป่วยก็หายเป็นปลิดทิ้ง” (霍然病已) ดังนั้น การกำกับดูแลพรรคด้วยวินัยที่เข้มงวด ต้องไม่เพียงแค่รักษาที่ปลายเหตุ ยังต้องใช้ยาแรงในการแก้ปัญหา ใช้กฎหมายยับยั้งความปั่นป่วน ในสังคม และต้องเน้นการรักษาที่ต้นเหตุ ปลูกฝังวัฒนธรรมอันดีงาม อันเป็นการธำรงไว้ซึ่งรากฐาน แห่งการปกครอง

ปาฐกถาในการประชุมเต็มคณะครั้งที่ 7 ของคณะกรรมการสอบวินัยส่วนกลางชุดที่ 18
(วันที่ 6 มกราคม ปี 2017)

ขยายความ

บทประพันธ์เรื่อง “ชีฟา” (七发) เป็นผลงานวรรณกรรมแนวเสียดสีสังคม ประพันธ์โดย นักเขียนเหมยเฉิง (枚乘) แห่งยุคราชวงศ์ฮั่นตะวันตก บทประพันธ์นี้เป็นเรื่องราวที่แต่งขึ้นใหม่ : เจ้าชาย แห่งแคว้นฉู่ทรงมีอาการประชวร อยู่เคอเดินทางมาเยี่ยมไข้ ทั้งสองพูดคุยกุสนทนากัน โดยเริ่มจากอาการ และสาเหตุของการป่วย ทั้งสองพูดคุยกุปรึกษากันตั้งแต่ระดับผิวเผินจนถึงลงลึกในรายละเอียด เมื่อมี การถามตอบไปมา จึงสรุปได้เป็นความหมายรวม 7 ระดับชั้น (ซึ่งก็คือที่มาของชื่อบทประพันธ์ “ชีฟา”)

ผู้เคื่องมองว่าอาการประชวรของเจ้าชายแห่งแคว้นฉู่มีสาเหตุมาจากการใช้ชีวิตแบบอยู่ดีกินดี เสวยสุขมากเกินไป เดินทางเข้าออกล้วนมีราชมารดาเฝ้ารับส่ง มีคนคอยปรนนิบัติรับใช้ รับประทานอาหารที่มีไขมันสูง ที่พักอาศัยอุดมภูมิอันคงที่สม่ำเสมอ ส่งผลให้จิตใจไม่กระปรี้กระเปร่า เป็นบ่อเกิดของโรคภัยต่าง ๆ อันที่จริง ร่างกายไม่ได้มีอะไรผิดปกติ การรักษาด้วยยาทาหรือการฝังเข็มจึงยากที่จะรักษาให้หายได้ ด้วยสภาวะจิตใจที่แสวงหาความสุขสบายเพลิดเพลินมากเกินไป จึงต้อง “เยียวยารักษาด้วยหลักธรรม เพื่อปิดเป้าอาการให้หมดไป” (以要言妙道说而去也)

ดังนั้น ผู้เคื่องจึงได้สาธยายถึงความสุขเพลิดเพลินใน 6 กิจกรรม คือ ดนตรี กินดื่ม นั่งรถ ท่องเที่ยว ล่าสัตว์ และชมคลื่นทะเล โน้มน้าวให้เจ้าชายค่อย ๆ ปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต จากนั้นบริเวณระหว่างหัวคิ้วของเจ้าชายก็ค่อย ๆ เผยให้เห็นถึงความปิติยินดี สุดท้าย ผู้เคื่องจึงแนะนำให้เจ้าชายได้รู้จักกับ “นักแสวงหาเซียนและยาอายุวัฒนะผู้รอบรู้” (方术之士有资略者) เพื่อให้พวกเขา “พูดคุยกแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับความลึกลับของโลกใบนี้ สรรพสิ่งล้วนมีทั้งด้านดีและด้านเสีย” (论天下之精微, 理万物之是非) หรือถึงหลักเหตุผล วิสัยทัศน์ในการปกครองแผ่นดิน และการบำเพ็ญตนให้แข็งแรงทั้งกายและใจ เมื่อเจ้าชายได้ฟังเช่นนี้ ก็ดีใจจนลืมตัวลุกพรุดขึ้นจากเตียง อาการป่วยต่าง ๆ ก็พลันหายเป็นปลิดทิ้ง

บทประพันธ์ “ชีฟา” เล่าเรื่องผ่านบทสนทนาระหว่างตัวละครสมมติ มีเนื้อหาเชิงชี้แนะสั่งสอนให้ลูกหลานขุนนางผู้มีฐานะในสังคม ไม่หลงระเหิรในนารีและดนตรี หมกมุ่นอยู่กับการเสพสุข ความเบิกบานทั้ง 7 เรื่อง ความจริงแล้วเป็นการอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุกับจิตใจอย่างแยบยล หากบุคคลหนึ่งลุ่มหลงแต่ความสุขสมทางกาย ปล่อยตัวไปกับความเสเพล ขาดซึ่งเป้าหมายในอุดมการณ์และหลักคุณธรรมอันเป็นวินัยควบคุมตนเอง ย่อมเป็นเหตุให้ “เชื้อโรค” ต่าง ๆ แพร่พันธุ์อย่างรวดเร็ว เช่นเดียวกับเจ้าชายแห่งแคว้นฉู่ในบทประพันธ์ที่ “จิตใจเชื่องซึม โรคภัยไข้เจ็บก็ถามหา” (精神越渌, 百病咸生) ดังนั้น คนทุกคนควรเสริมยาบำรุงให้กับจิตใจ จึงจะมีสุขภาพที่แข็งแรงอย่างแท้จริง เหมาะเจอตงก็เป็นอีกท่านหนึ่งที่ชื่นชอบบทประพันธ์ “ชีฟา” ในการประชุมพรรคที่ภูเขาหลูซานท่านเคยดำริให้นำเอาบทประพันธ์นี้ไปตีพิมพ์แจกจ่ายให้ผู้เข้าร่วมการประชุม และยังได้เขียนคำวิจารณ์อย่างยาวเหยียดกำกับไว้ด้วย

บทประพันธ์ “ชีฟา” มีความงดงามแห่งวาทศิลป์ ให้ความรู้สึกยิ่งใหญ่อลังการ เต็มไปด้วยความหมายอันลึกซึ้ง ผลงานชิ้นนี้ได้จุดประกายการเริ่มต้นของวรรณกรรมจีนรูปแบบ “ฮั่นต้าฟู่” (汉大赋) ซึ่งมีอิทธิพลต่อความคิดของชนรุ่นหลังเป็นอย่างมาก นักเขียนหลิวเสี (刘歆) ได้เขียนในหนังสือ “เหวินซินเตียวหลง” (文心雕龙) ว่า : “ท่านเหมยเฉิงผู้ข้าของในงานประพันธ์ ผู้ริเริ่มเรียบเรียง “ชีฟา” ใช้สำนวนภาษาที่มีความงดงามบริบูรณ์ จนเป็นที่ประจักษ์ทั่วหล้า” การประพันธ์รูปแบบนี้

ถูกสืบทอดต่อกันมาในยุคหลัง กวีและนักเขียนในประวัติศาสตร์จีนหลายท่านก็เลือกสร้างผลงานคำประพันธ์ร้อยกรองแนวนี้นี้ที่เรียกกันว่า “บทประพันธ์ซีถี้” (七体) เช่น บทประพันธ์ “ซีจี” (七激) ของฟูอี้ (傅毅) บทประพันธ์ “ซีเปี่ยน” (七辩) ของจางเหิง (张衡) บทประพันธ์ “ซีซือ” (七释) ของหวังซ่าน (王粲) บทประพันธ์ “ซีฉี” (七启) ของเฉาจื่อ (曹植) บทประพันธ์ “ซีเจิง” (七徵) ของลูจี (陆机) และบทประพันธ์ “ซีมิ่ง” (七命) ของจางเสี (张协) เป็นต้น

ท่านสัจฉินผิงยกเอาเรื่องราวที่อยู่ในบทประพันธ์ “ซีฟา” มาเล่าเพื่ออธิบายให้เห็นว่า การบ่มเพาะอุปนิสัยให้รู้คุณธรรม ยึดมั่นในความศรัทธา จะทำให้เรารักษารากฐานแห่งการปกครองไว้ได้ ดังคำกล่าวที่ว่า “รากฐานเป็นระเบียบเรียบร้อย ประเทศชาติย่อมมั่นคงแข็งแรง รากฐานสับสนวุ่นวาย ประเทศชาติย่อมตกอยู่ในอันตราย” (本理则国固, 本乱则国危) ท่านสัจฉินผิงจึงมักจะย้ำเสมอว่า “จงตั้งมั่นในรากฐาน บ่มเพาะจิตใจให้เจริญ” (固本培元) ราก คือ รากฐานและความตั้งใจเดิม ยึดมั่นไม่หวั่นไหว ต้นไม้ที่มีรากแข็งแรง จึงจะสามารถดูดซับสารอาหารไปหล่อเลี้ยงกิ่งก้านใบให้เจริญงอกงาม จิตใจ คือ ความคิดและจิตวิญญาณ หากจิตใจร่าเริงเบิกบาน ก็จะเป็นภูมิคุ้มกันต้านต่อสิ่งชั่วร้ายที่มักจะรุกรานแทรกซึมเข้ามาทำลายสุขภาพ และรากฐานที่แข็งแรงก็คือการยึดมั่นในอุดมการณ์อย่างแน่วแน่ ยกย่องจิตสำนึกของการเป็นสมาชิกพรรคให้เปี่ยมด้วยคุณธรรมอันสูงส่ง

ด้านทุจริตต้องไม่มี “House of Cards”

ในขณะที่การต่อสู้กับปัญหาทุจริตคอร์รัปชันได้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและยังรากลึกในสังคม กลับมีกระแสความเห็นและบรรยากาศที่สมควรระวังปรากฏขึ้น ทศนคติผิด ๆ บางประการยังมีตลาดให้ขายได้ เช่น การด้านทุจริตไม่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของมวลชน การด้านทุจริตทำให้ข้าราชการไม่กล้าสร้างผลงาน การด้านทุจริตส่งผลเสียต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ การด้านทุจริตคือการแก่งแย่งอำนาจ การด้านทุจริตควรจะเพลามือลงบ้าง เป็นต้น ความเข้าใจที่คลุมเครือและทศนคติที่ไม่ถูกต้องนี้ จำเป็นต้องนำมาวิเคราะห์ ชี้แนะ และได้แย้งแนวคิดผิด ๆ เช่นนี้ ทำลายอารมณ์ความรู้สึกเชิงลบ ขจัดอคติและความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง ต้องให้เกิดความชัดเจนว่า การรณรงค์ต่อต้านการทุจริตของพรรคเรานั้น ไม่ใช่ “ร้านช่างประจบ” ที่จะเลือกปฏิบัติกับลูกค้า ไม่ใช่เป็นการแก่งแย่งอำนาจเหมือนซีรีส์ “House of Cards” และไม่ใช่ “อาคารร้าง” ที่เริ่มสร้างแต่ไม่มีวันสร้างเสร็จ เราต้องมุ่งสร้างสรรค์บรรยากาศแวดล้อมที่ดีเอื้อต่อการปรับปรุงพรรคให้มีความโปร่งใสและทำสงครามต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน

ปาฐกถาในการประชุมเต็มคณะครั้งที่ 6 ของคณะกรรมการสอบวินัยส่วนกลางชุดที่ 18
(วันที่ 12 มกราคม ปี 2016)

ขยายความ

“เกมอำนาจ” (House of Cards) เป็นซีรีส์การเมืองของประเทศสหรัฐอเมริกา บอกเล่าเกี่ยวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสหรัฐคนหนึ่ง ผู้มีความเล็ดเย็นไร้ความปรานี พร้อมด้วยภรรยาผู้ทะเยอทะยาน และเรื่องราวการแย่งชิงอำนาจทางการเมืองในประเทศสหรัฐอเมริกาด้วยวิธีการต่าง ๆ นานา

ตัวเอกของซีรีส์เรื่องนี้คือ ฟรานซิส อันเดอร์วู้ด (Francis Underwood) เขาเป็นนักการเมืองที่เจ้าเล่ห์ เต็มไปด้วยกลอุบายล้าลึก แต่แทบจะไม่มีอุดมการณ์และจุดยืนใด ๆ เพื่อที่จะเลื้อยขาเก้าอี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศคนใหม่ที่กำลังจะเข้ารับตำแหน่ง เขาจ้างลูกน้องให้ไปมั่วสุมเสพยากับพยาน เพื่อซื้อตัวพยานไปให้การเท็จต่อศาล และเขายังจัดการกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ด้วยการทรยศหักหลังรัฐมนตรีอาวุโสผู้มีศีลธรรมและบารมีสูงส่ง อีกทั้งเสแสร้งทำตัวเป็นคนดี เขานำเรื่องไม่ดีในอดีตมาขู่กรรโชกลูกน้องให้ซื้อสัตย์กับเขา เมื่อความจริงรักภักดีหายไปก็ทำการแก้แค้นอย่างบ้าบิ่นทันที เนื่องจากบทของซีรีส์เรื่องนี้สะท้อนสังคมการเมืองได้อย่างสมจริง “เกมอำนาจ” จึงกลายเป็นซีรีส์ที่ได้รับความนิยมและได้รับการสนับสนุนจากผู้ชมเป็นอย่างมาก

ซีรีส์เรื่อง “เกมอำนาจ” เริ่มออกอากาศซีซั่นแรกในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ ปี 2013 เนื่องจากการสะท้อนถึงเกมการเมืองในประเทศสหรัฐอเมริกาอย่างสมจริง ทั้งการซื้อขายตำแหน่งด้วยเงิน การซื้อขายอำนาจ และการค้าประเวณีเพื่อแลกมาซึ่งอำนาจ ฯลฯ เมื่อออกอากาศจึงได้รับความสนใจจากคนในแวดวงการเมืองและสาธารณชนทั่วโลก แม้แต่ท่านบารัค โอบามา (Barack Obama) อดีตประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา และท่านเดวิด คาเมรอน (David Cameron) อดีตนายกรัฐมนตรีอังกฤษ ล้วนเปิดเผยว่าเคยรับชมซีรีส์เรื่อง “เกมอำนาจ” ปี 2016 ในศึกเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาที่กำลังดำเนินไปอย่างดุเดือด เราแทบจะได้เห็นซีรีส์ “เกมอำนาจ” ในฉบับโลกแห่งความจริง ปัจจุบัน ซีรีส์เรื่อง “เกมอำนาจ” ได้ยืนยันว่าจะมีการถ่ายทำซีซั่น 5 เพื่อนำเอากลอุบายด้านมืดและเกมการเมืองสกปรกต่าง ๆ ในวงการการเมืองซีลกโลกตะวันตกออกมาตีแผ่ให้ทุกท่านได้รับชม

ไมเคิล ด็อบส์ (Michael Dobbs) ผู้เขียนนวนิยายต้นฉบับเรื่อง “House of Cards” เป็นนักการเมืองชาวอังกฤษ เขาก้าวเข้าสู่เส้นทางการเมืองในปี 1975 และได้เป็นที่ปรึกษาพิเศษของรัฐบาลอังกฤษ รวมถึงเลขาธิการของนายกรัฐมนตรีมาร์กาเรต แทตเชอร์ (Margaret Thatcher) ตำแหน่งสุดท้ายทางการเมืองก่อนที่เขาจะเกษียณคือ “รองหัวหน้าพรรคอนุรักษนิยม” (Conservative Party) เนื่องจากไมเคิล ด็อบส์เป็น “คนวงใน” (圈内人) ของแวดวงการเมืองโลกตะวันตก ดังนั้นนวนิยายที่เขาเขียนจึงมีความสมจริงและน่าติดตามอย่างยิ่ง สื่อต่างชาติเขียนวิจารณ์นวนิยายเรื่องนี้ไว้ว่า “เป็นเรื่องราวที่น่าตื่นตาตื่นใจอย่างไม่มีที่เปรียบ เนื้อหาสนุกสมจริง มีเสน่ห์ชวนให้ติดตาม เสียดสีสังคมได้อย่างถึงอกถึงใจ ทำให้ผู้อ่านรู้สึกเหมือนว่าตนเองมีส่วนร่วมอยู่ในเหตุการณ์นั้น”

ในการประชุมเต็มคณะครั้งที่ 6 ของคณะกรรมการสอบวินัยส่วนกลางชุดที่ 18 ท่านสีจิ้นผิงได้ย้ำว่า การต่อต้านการทุจริตนั้น ไม่ใช่ “ร้านช่างประจบ” (势利店) ที่จะเลือกปฏิบัติกับลูกค้า ไม่ใช่ “House of Cards” ที่เป็นสถานที่แก่งแย่งอำนาจ และไม่ใช่ “อาคารร้าง” (烂尾楼) ที่เริ่มสร้างแต่ไม่มีวันสร้างเสร็จ รวมถึงได้โต้แย้งความเข้าใจที่คลุมเครือและทัศนคติผิด ๆ เช่น “การต่อต้านการทุจริต

ไม่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของมวลชน” (反腐同群众利益无关) หรือ “การต่อต้านการทุจริตคือการต่อสู้เพื่อแย่งชิงอำนาจ” (反腐是权力斗争) แสดงถึงเจตจำนงอันแน่วแน่ของคณะกรรมการกลางพรรคที่มีท่านสีจิ้นผิงเป็นแกนนำหลักในการขับเคลื่อนนโยบายการต่อต้านการทุจริตอย่างเข้มงวด

นี่ไม่ใช่ครั้งแรกที่ท่านสีจิ้นผิงยกเอาเรื่องราว “House of Cards” มาเปรียบเปรย เมื่อเดือนกันยายน ปี 2015 ในระหว่างที่ท่านสีจิ้นผิงเดินทางไปเยือนประเทศสหรัฐอเมริกา มีผู้สื่อข่าวถามท่านว่า “การต่อต้านการทุจริตของประเทศจีนนั้น หมายความว่าถึงการต่อสู้แย่งชิงอำนาจหรือไม่?” ท่านสีจิ้นผิงตอบกลับว่า เราสอบสวนคดีทุจริตอย่างจริงจังเข้มงวด “ไม่ว่าจะเป็นเสือหรือแมลงวันก็ต้องกำจัดให้หมด” เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน ไม่มีการแย่งชิงอำนาจ และไม่มี “บ้านที่สร้างจากไฟ” (House of Cards)¹ ด้วย ท่านสีจิ้นผิงเป็นผู้เล่าเรื่องได้ดี สามารถใช้สำนวนที่เป็นสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาวอเมริกันมาตอบคำถามที่ละเอียดอ่อนได้อย่างคมคาย และได้รับการชื่นชมอย่างกว้างขวางทั้งจากผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์และบรรดาสื่อมวลชนอเมริกา “คำเปรียบเปรยที่ว่าไม่มี ‘บ้านที่สร้างจากไฟ’” สะท้อนให้เห็นถึงเจตจำนงอันแน่วแน่ของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยในการต่อสู้กับการทุจริตอีกด้วย

¹ House of Cards เป็นสำนวนภาษาอังกฤษมีความหมายว่า องค์กรที่อ่อนแอมากและสามารถถูกทำลายลงได้ง่าย หรือ แผนการที่อ่อนแอมากและสามารถเกิดข้อผิดพลาดได้ง่าย คำนี้มีที่มาจากการใช้ไฟต่อกันเป็นรูปบ้าน ซึ่งไม่แข็งแรง ไม่นั่นคง เป็นโครงสร้างที่พังได้ง่าย คำว่า House of Cards หากแปลตามตัวอักษรจะมีความหมายว่า บ้านที่สร้างจากไฟ

หยาดเหงื่อของประชาชน

ในประวัติศาสตร์ของอำเภอหลานเช่า มีข้าราชการที่มีชื่อเสียงและสุจริตชื่อตรงท่านหนึ่ง ท่านผู้นั้นคือจางโป่สิง ท่านเคยดำรงตำแหน่งผู้ว่าการฝูเจี้ยน ผู้ว่าการเจียงซู เสนาบดีสำนักพระราชพิธี เพื่อปฏิเสธของกำนันจากทุกฝ่าย ท่านจึงตั้งใจเขียน “ประกาศปฏิเสธของกำนัน” มีใจความว่า : “ไหมทุกเส้น ข้าวทุกเม็ด ล้วนโยงเชื่อมเข้ากับชื่อเสียงคุณธรรมของข้าพเจ้า เงินทุกบาททุกสตางค์ คือหยาดเหงื่อของประชาชน สละเพียงหนึ่งส่วน ประชาชนจะได้รับคืนไม่ต่ำกว่าหนึ่งส่วน ยกยกออกมา แม้เพียงหนึ่งสตางค์ คุณค่าในตัวของข้าพเจ้าจะเสื่อมไม่เหลือแม้แต่สตางค์เดียว ใครกันที่พูดว่าการไปมาหาสู่ทางสังคมคือเรื่องปกติ ที่จริงล้วนเสื่อมค่าคุณธรรมทำลายจรรยาบรรณ ถ้าไม่ใช่ทรัพย์สินที่ได้มาโดยมิชอบ แล้วได้มาอย่างไรกัน?” ข้าพเจ้าเห็นว่าสิ่งนี้สามารถใช้เป็นกระจกได้เช่นกัน

ปาฐกถาในการประชุมใหญ่คณะกรรมการประจำอำเภอหลานเช่า มณฑลเหอหนาน
(วันที่ 18 มีนาคม ปี 2014)

ขยายความ

เมื่อพูดถึงข้าราชการที่ซื่อสัตย์สุจริตของราชวงศ์ชิง นอกจากท่านอวี๋เฉิงหลง (于成龙) ที่ใคร ๆ รู้จักแล้ว ยังมีอีกท่านหนึ่งที่ไม่พูดถึงไม่ได้ นั่นคือท่านจางโป่สิง (张伯行) ชาวหลานเช่า มณฑลเหอหนาน (河南兰考) ท่านจางโป่สิงกำเนิดในปี 1652 เสียชีวิตในปี 1725 ระหว่างที่ท่านรับราชการเคยดำรงตำแหน่งผู้ว่าการฝูเจี้ยน ผู้ว่าการเจียงซู จนได้เลื่อนตำแหน่งขึ้นไปสูงถึงระดับเสนาบดี

สำนักพระราชพิธี (礼部尚书)¹ คังซื่ออ๋งเต๋ตรัสชมว่า “โป้สิงรับราชการ ซื่อสัตย์สุจริตตรงไปตรงมา เป็นที่รู้จักกันทั่วหล้า” และ “ความประพฤติของโป้สิง เป็นหนึ่งในแผ่นดิน”

ขณะที่ท่านจางโป้สิงดำรงตำแหน่งผู้ว่าการฝูเจี้ยน เพื่อตัดไฟแต่ต้นลม และเพื่อยับยั้งผู้คนที่ หลั่งไหลเข้ามาขอรับของกำนัล ท่านจึงตั้งใจเขียน “ประกาศปฏิเสธของกำนัล” (却赠檄文) และ ติดไว้หน้าประตูจวนและประตูสำนักผู้ว่าการ ซึ่งมีใจความที่กระชับและตรงประเด็นว่า “ไหมทุกเส้น ข้าวทุกเม็ด ล้วนโยงเชื่อมเข้ากับชื่อเสียงคุณธรรมของข้าพเจ้า เงินทุกบาททุกสตางค์ คือหยาดเหงื่อของ ประชาชน สละเพียงหนึ่งส่วน ประชาชนจะได้รับคืนไม่ต่ำกว่าหนึ่งส่วน ยกยกมาแม้เพียงหนึ่งสตางค์ คุณค่าในตัวของข้าพเจ้าจะเสื่อมไม่เหลือแม้แต่สตางค์เดียว ใครกันที่พูดว่าการไปมาหาสู่ทางสังคม คือเรื่องปกติ ที่จริงล้วนเสื่อมค่าคุณธรรมทำลายจรรยาบรรณ ถ้าไม่ใช่ทรัพย์สินที่ได้มาโดยมิชอบ แล้วได้มาอย่างไรกัน?” ผู้คนที่เดินทางมาขอรับของกำนัลต่าง ๆ เมื่อได้อ่านประกาศและเนื้อหาที่คมคาย เช่นนี้ ต่างรู้สึกละอายในสิ่งที่ทำ จึงจากไปอย่างเงียบ ๆ “ประกาศปฏิเสธของกำนัล” ฉบับนี้ถูกเผยแพร่ กระจายไปอย่างรวดเร็วราวไฟป่าและมีคนอ่านอย่างกว้างขวาง ผู้คนต่างยกย่องว่านี่คือจรรยาบรรณ “กฎเหล็กบรรทัดฐานทองคำ” (金绳铁矩) ของผู้รับราชการที่ซื่อสัตย์สุจริต

ทว่า ในปีที่มีปัญหาความอดอยาก ท่านจางโป้สิงกลับสามารถ “มอบเงินทองและข้าวของออก แจกจ่ายให้ประชาชน และยังทำเลื้อกันหนาวช่วยเหลือประชาชนผู้วิเวกและหนาวสั่น” ท่านยังเปิด ยุ้งฉางแจกพืชผลเพื่อบรรเทาสาธารณภัย เมื่อมีคนตำหนิท่านว่าท่านตัดสินใจโดยพลการ ท่านตอบกลับ อย่างมีเหตุผลและชอบธรรมว่า “ยุ้งฉางสำคัญกว่าหรือชีวิตประชาชนสำคัญกว่า?” ด้วยการที่เป็น ข้าราชการที่ดี สุจริตซื่อตรงนี้เอง ท่านจึงเป็นที่รักของประชาชนอย่างกว้างขวาง เมื่อท่านจางโป้สิง ลาออกจากตำแหน่งผู้ว่าการเจียงซู ประชาชนหยางโจวนำผักผลไม้มาอำลาส่งท่าน ท่านปฏิเสธอย่าง สุภาพ ประชาชนร้องไห้และตัดพ้อว่า “ขณะที่ท่านดำรงตำแหน่ง ท่านดื่มน้ำเจียงหนานของพวกเรา เพียงแก้วเดียว วันนี้ท่านจะจากไป ก็ขออย่าได้ปฏิเสธน้ำใจเพียงเล็กน้อยจากประชาชนเลย!” ด้วยความที่ ไม่มีทางเลือกอื่นเลย ท่านจึงรับไว้เพียงผักเขียวหนึ่งต้นและเต้าหู้สองก้อน “หนึ่งสีเขียวสองสีขาว” (一青二白) ซึ่งมีเสียงพ้องกับสำนวนสุภาษิตจีน “หนึ่งใสสะอาดสองขาวบริสุทธิ์” (一清二白) ที่มีความหมายว่า “ใสสะอาด ไร้มลทิน”

ในระหว่างการทำกิจกรรมการศึกษาและฝึกฝนมวลชนของพรรครุ่นที่ 2 ท่านสี่จิ้นผิงได้ ติดต่ออำเภอหลานเช่า มณฑลเหอหนาน ในระหว่างที่เข้าร่วมประชุมใหญ่คณะกรรมการประจำ อำเภอหลานเช่า ท่านได้เล่าเรื่องของจางโป้สิง นำการกระทำของจางโป้สิงมาเล่าประกอบให้เห็นว่า

¹ รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบด้านพิธีกรรม การสังเว ยงานเลี้ยง บรรณาการในราชสำนัก และจัดการสอบข้าราชการ (ตำแหน่งเทียบเท่ากับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวัฒนธรรม และกระทรวงการต่างประเทศ)

การปฏิบัติตนในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ให้ถูกต้องเสมอ เป็นแนวป้องกันด่านแรกของการยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต รูปแบบความประพฤติที่ดีนี้สร้างขึ้นจากเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ โดยท่านสัจฉินผิงได้นำ “ประกาศปฏิเสศของก้านัล” ข้อความเต็มทั้งหมดมาอ้างอิงในปาฐกถาของท่าน เพื่อเตือนให้สมาชิกพรรคทุกคนจำให้ขึ้นใจถึงปรัชญาอันลึกซึ้งที่ว่า เนื่องจากผู้ทุจริตประพฤติมิชอบส่วนใหญ่ จะเริ่มจากไม่ระมัดระวังในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ และค่อย ๆ ก้าวทีละขั้นทีละตอนสู่สภาวะทุจริตอันเสื่อมโทรม

ท่านสัจฉินผิงชี้ให้เห็นว่า “ประกาศปฏิเสศของก้านัล” ของท่านจางโป๋สิง “ยังสามารถใช้เป็นกระจกได้” บทความนี้สะท้อนให้เห็นถึงการมีวินัยในตนเองอย่างเข้มงวดในการใช้อำนาจอย่างเคร่งครัด และการเป็นข้าราชการที่ซื่อสัตย์สุจริต และยังแสดงให้เห็นว่า วัฒนธรรมการบริหารปกครองที่ใสสะอาดในสมัยโบราณ ความสำเร็จและความล้มเหลวของการต่อต้านการทุจริตและการรักษาคุณธรรมในประวัติศาสตร์ เป็นเสมือนเหมือนแห่งคลังความรู้สำหรับการศึกษาของการบริหารปกครองอย่างซื่อสัตย์สุจริต ท่านสัจฉินผิงได้เล่าเรื่องราวข้าราชการที่บริหารปกครองอย่างสุจริตซื่อตรงในประวัติศาสตร์และใช้สุภาษิตคำคมที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์สุจริตในโอกาสต่าง ๆ อยู่บ่อยครั้ง ในปี 2013 ภายใต้การขับเคลื่อนของท่านสัจฉินผิง สำนักงานการเมืองของคณะกรรมการกลางพรรค (中央政治局) ได้จัดการเรียนรู้ร่วมกัน ในเรื่องการต่อต้านทุจริตและส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลในประวัติศาสตร์จีนเป็นการเฉพาะ

ฉ้อปาอ่องอำลาสมนมอวีจี

พรรคคอมมิวนิสต์ของเราได้รับพลังสนับสนุนและส่งเสริมจากประชาชนจีนอย่างกว้างขวาง และไม่มีกลุ่มอำนาจทางการเมืองอื่นใดในประเทศจีนที่สามารถเข้ามาทำหน้าที่ปกครองประเทศแทน พรรคคอมมิวนิสต์ได้ รากฐานการปกครองของพรรคเราแข็งแกร่งมาก แต่ถ้าหากจัดการแก้ไขปัญหาได้ไม่ดี ก็อาจตกอยู่ในสถานการณ์เดียวกับ “ฉ้อปาอ่องอำลาสมนมอวีจี” ดังนั้นเราจำเป็นต้องมีสติในภาวะวิกฤต

ปาฐกถาในกิจกรรมชี้แนะการเรียนรู้ภาคปฏิบัติแนวทางมวลชนของพรรค ณ มณฑลเหอเป่ย์
(วันที่ 11 - 12 กรกฎาคม ปี 2013)

ขยายความ

ปลายยุคราชวงศ์ฉิน เซี่ยงอวี่ (项羽) หรือผู้มีฉายาฉ้อปาอ่อง (楚霸王) และลุงของเขา เซียงเหลียง (项梁) ยกกองกำลังต่อต้านราชวงศ์ฉิน กวาดล้างทุกสิ่งตลอดทาง และชนะกองทัพฉินใน สมรภูมิจิว์ลู่ (巨鹿) หลังจากการล่มสลายของราชวงศ์ฉิน เซี่ยงอวี่ใช้อิทธิพลของตนยึดครองอาณาเขต กว้างใหญ่ แต่งตั้ง 18 ขุนนางในสังกัดครอบครองแคว้นย่อยต่าง ๆ ในสายตาผู้คนในยุคนั้น เซี่ยงอวี่เป็น จอมยุทธ์ขุนศึกที่แกร่งกล้า มีฝีมือล้ำเลิศ มีความกล้าหาญเข้มแข็งเป็นที่ประจักษ์ โดยเฉพาะสมรภูมิจิว์ลู่ ที่ได้สร้างชื่อเสียงอันเลื่องลือให้กับเขา จนได้รับฉายา “ฉ้อปาอ่องเจ้าแห่งแคว้นฉู่ตะวันตก” (西楚霸王)

“งานเลี้ยงหงเหมิน” (鸿门宴) เป็นโอกาสดีที่เซี่ยงอวี่สามารถกำจัดคู่ริสำคัญอย่าง หลิวปัง (刘邦) ให้พ้นทาง แต่ในงานเลี้ยงครั้งนั้น เซี่ยงอวี่กลับโอ้หังดื้อดึง แม้ว่าในเวลานั้นเซี่ยงอวี่ครองความได้เปรียบเหนือคู่แข่งหลายขุม แต่กลับถูกหลิวปังใช้กลอุบายสวมักดีล่อหลอกจนตายใจ แฉมด้วยทหารเอกของหลิวปัง ฟานไคว่ (樊哙) กล่าวถ้อยคำปกป้องหลิวปังอย่างท้าวหาญ ยิ่งทำให้เซี่ยงอวี่ล้มเลิกแผนสังหารหลิวปังภายในงานเลี้ยง ไม่ทำตามคำสัญญาที่ให้ไว้กับ ฟานเจิง (范增) เสนาบดีของตน ถึงแม้ว่าฟานเจิงได้ส่งสัญญาณด้วยสายตาเตือนให้เซี่ยงอวี่เร่งลงมือฆ่าหลิวปังหลายครั้ง แต่เซี่ยงอวี่กลับทำเป็นมองไม่เห็น สุดท้ายหลิวปังหลบหนีออกจากงานเลี้ยงกลางคัน เซี่ยงอวี่ยังยอมรับและตีใจกับของขวัญจากหลิวปัง ฟานเจิงตวาดใสอย่างโกรธเคืองว่า “เจ้าหนุ่มนี้ไม่สามารถร่วมมืออะไรกันได้อีก” แต่เซี่ยงอวี่ยังคงเฉยเมยไม่รู้ร้อนรู้หนาว ในที่สุด หลิวปังนำทัพแย่งชิงอำนาจ กองทัพของเซี่ยงอวี่พ่ายแพ้แตกยับ เขาใช้กระบี่เขียดคอตนเอง สิ้นชีพด้วยวัยเพียง 31 ปี

ในจดหมายเหตุประวัติศาสตร์จีนโบราณ “สี่จี้ เซี่ยงอวี่เป็นจี้” (史记·项羽本纪) บันทึกไว้ว่า เมื่อถึงคราวที่กองทัพของเซี่ยงอวี่ถูกตีพ่ายยับในสมรภูมิ เซี่ยงอวี่ได้แต่งกลอนบทหนึ่งอำลาอวีจี (虞姬) สนมงามอันเป็นที่รักของเขา จากนั้นจึงใช้กระบี่ฆ่าตัวตาย บทกลอนอำลาของเซี่ยงอวี่มีใจความว่า “ตนมีพลังแกร่งกล้าสามารถยืดอายุเขาได้ทั้งลูก ทรชนง้าวหาญไร้เทียมทาน แต่ด้วยสถานการณ์ไม่เป็นใจ แม้แต่ม้าศึกที่ใช้ประจำก็ลูกไม่ขึ้น เดินหน้าต่อไปไม่ได้ ข้าต้องทำอะไรดี แม่นางอวีจี แม่นางอวีจี ... ข้าควรทำอะไรกับเจ้า” เหตุการณ์คับขันอันน่าเศร้านี้ ทำให้ผู้คนต่างกลืนน้ำตาเอาไว้ไม่อยู่

ซือหม่าเชียน (司马迁) ผู้ประพันธ์จดหมายเหตุโบราณ “สี่จี้” ให้ความเห็นว่า “เซี่ยงอวี่ฝอยง ลำพองในความสำเร็จของตน จึงยึดแต่ความคิดของตนเป็นใหญ่ ไม่ศึกษาภูมิปัญญา คำสอนโบราณ ทั้งยังไม่สำนึกผิด ไม่ตำหนิตนเอง” เมื่อพบว่าสถานการณ์ความได้เปรียบของตนได้สูญสิ้นไปแล้ว กลับหาข้ออ้างว่าเป็นเพราะ “สวรรค์ประสงค์ล้มล้างข้า หาใช่เกิดจากความผิดพลาดในการบัญชากองทัพ” เพื่อเป็นการแก้ตัว จึงต้องประสบความพ่ายแพ้อย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

เหมาเจ๋อตง (毛泽东) ได้นิพนธ์บทกวี “เจ็ดวินัย รำลึกเหตุการณ์กองทัพปลดแอกประชาชนจีน เข้ายึดครองกรุงหนานจิง” (七律·人民解放军占领南京) มีใจความว่า “ควรใช้พลังความกล้าหาญ และข้อได้เปรียบที่เหลือ ไปรุกไล่บดขยี้ศัตรูให้สิ้นซาก จงอย่าฟุ้งเฟ้อในชื่อเสียง หยิ่งโอ้หังเหมือนดัง ฉ้อปาอ่อง” เพื่อเตือนใจให้กองทัพไม่เย่อหยิ่งพองใจในชัยชนะ แล้วล้มความมั่งมันที่พึงมี ในที่ประชุม “เจ็ดพันคน” (七千人大会) ในปี 1962 ท่านเหมาเจ๋อตงได้ใช้เรื่องราวประวัติศาสตร์ “ฉ้อปาอ่อง อำลาสนมอวีจี” มาเตือนใจปลุกเร้าให้เจ้าหน้าที่ชั้นสูงของพรรคเปิดใจกว้างรับฟังความคิดเห็นหรือ ยอมรับคำแนะนำที่ตรงไปตรงมาของผู้อื่น หากทำตัวเหมือนฉ้อปาอ่องที่ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่แตกต่างจากของตน สักวันหนึ่งคงต้องพบกับสถานการณ์ “อำลาสนมอวีจี”

ท่านสีจิ้นผิงตระหนักในประเด็นระเบียบวินัยและจรรยาบรรณของพรรค เห็นว่ามีความสำคัญเกี่ยวข้องกับรากฐานการปกครองและความอยู่รอดของพรรค จึงเน้นย้ำว่า กฎเกณฑ์สำคัญของความสำเร็จในพันธกิจปกครองประเทศนั้น ขึ้นอยู่กับทิศทางสนับสนุนหรือต่อต้านของประชาชน ท่านจึงใช้เรื่อง “ฉ้อปาอ่องอำลาสวมอวีจี” เป็นคติเตือนใจเจ้าหน้าที่ชั้นสูงผู้นำของพรรค ถ้าหากไม่แก้ไขปัญหาจรรยาบรรณทัศนคติให้ดี ก็จะมีสูญเสียแรงสนับสนุนจากประชาชน จนนำไปสู่ภาวะเศร้าโศกที่ต้องล่มสลายทั้งพรรคและประเทศชาติได้ ท่านยังกล่าวว่า “หากไม่จัดการแก้ไขปัญหาทุจริตประพฤติมิชอบอย่างเฉียบขาด ปล่อยให้ทัศนคติเบี่ยงเบนเช่นนี้พอกพูนต่อไป ก็จะกลายเป็นกำแพงใหญ่ที่มองไม่เห็นมาขวางกั้นพรรคของเรากับประชาชนให้ห่างเหินกันออกไป พรรคก็จะสูญเสียรากฐาน สูญสิ้นเส้นเลือดหล่อเลี้ยง สูญสิ้นซึ่งความแข็งแกร่ง” คำพูดที่เฉียบคมเช่นนี้ ไม่เพียงแต่เป็นการสรุปบทบทเรียนและบทเรียนในประวัติศาสตร์อย่างลึกซึ้ง แต่ยังเป็นการแสดงความคาดหวังอย่างสูงต่อการปรับปรุงทัศนคติทางจรรยาบรรณ การประพฤติของสหายสมาชิกพรรคทุกคน เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างพรรคกับประชาชนให้แน่นแฟ้นดังสายเลือดเดียวกัน

แต่งตั้งครั้งที่สาม โค้งเอวค่านับ

แน่นอนว่าการที่กล้าแบกรับความรับผิดชอบนั้น เป็นการทำให้พรรคและประโยชน์ของประชาชน มิใช่เพื่อต้องการโอ้อวด ใช้อำนาจบาตรใหญ่ หรือถือตนเป็นใหญ่ สิ่งเหล่านี้ย่อมไม่ใช่ความกล้าหาญในการรับผิดชอบต่อหน้าที่ในยุคขุนชีวิต เจิ้งเซาฟู่ มหาเสนาบดีแห่งแคว้นซ่ง ผู้เป็นรัฐบุรุษหลายยุคหลายแผ่นดิน แต่มีอุปนิสัยเข้มงวดกับตนเองเป็นอย่างยิ่ง ท่านได้สั่งให้สลักคำสอนไว้บนภาชนะ “ตั่ง” ที่ตั้งบูชาภายในศาลประจำตระกูลว่า : “เมื่อได้รับการแต่งตั้งครั้งที่หนึ่ง โค้งศีรษะค่านับ ได้รับการแต่งตั้งครั้งที่สอง โค้งหลังค่านับ ได้รับการแต่งตั้งครั้งที่สาม โค้งเอวค่านับ ไปไหนมาไหนเดินเลียบริมกำแพง ไม่มีใครกล้าดูหมิ่น โจ๊กก็กินได้ ข้าวต้มก็กินได้ ขอแค่กินอิ่มท้องก็พอแล้ว” ซึ่งมีความหมายว่า ทุกครั้งที่ได้รับการแต่งตั้ง จะต้องระมัดระวังในการวางตัวให้มากยิ่งขึ้น ได้รับการแต่งตั้งครั้งแรกต้องโค้งศีรษะ ได้รับการแต่งตั้งครั้งที่สองต้องโค้งแผ่นหลัง ได้รับการแต่งตั้งครั้งที่สามต้องก้มโค้งจากเอว ไปไหนมาไหนเดินเลียบริมกำแพง ใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย ใช้แค่ภาชนะ “ตั่ง” ในการต้มโจ๊กกินให้อิ่มท้องก็เพียงพอแล้ว หลังจากได้อ่านเรื่องราวของท่านเจิ้งเซาฟู่แล้ว ข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจอย่างยิ่ง ข้าราชการของเราล้วนเป็นเจ้าหน้าที่ของพรรค อำนาจต่าง ๆ ล้วนได้รับมอบมาจากพรรคและประชาชน จึงยังต้องมีความกล้าหาญในการปฏิบัติงานให้สำเร็จ มุ่งมั่นพัฒนาเพื่อความก้าวหน้าในขณะเดียวกันก็ต้องมีความอ่อนน้อมถ่อมตน ระมัดระวังในการวางตัว ไม่เย่อหยิ่งโอหัง

ปาฐกถาในที่ประชุมฝ่ายงานจัดตั้งทั่วประเทศจีน (วันที่ 28 มิถุนายน ปี 2013)